

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia Národnej banky Slovenska s predstaviteľmi poskytovateľov platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov v Slovenskej republike

Bratislava 15. apríla 2019

Obsah

- 1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore**
- 2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov**

1.

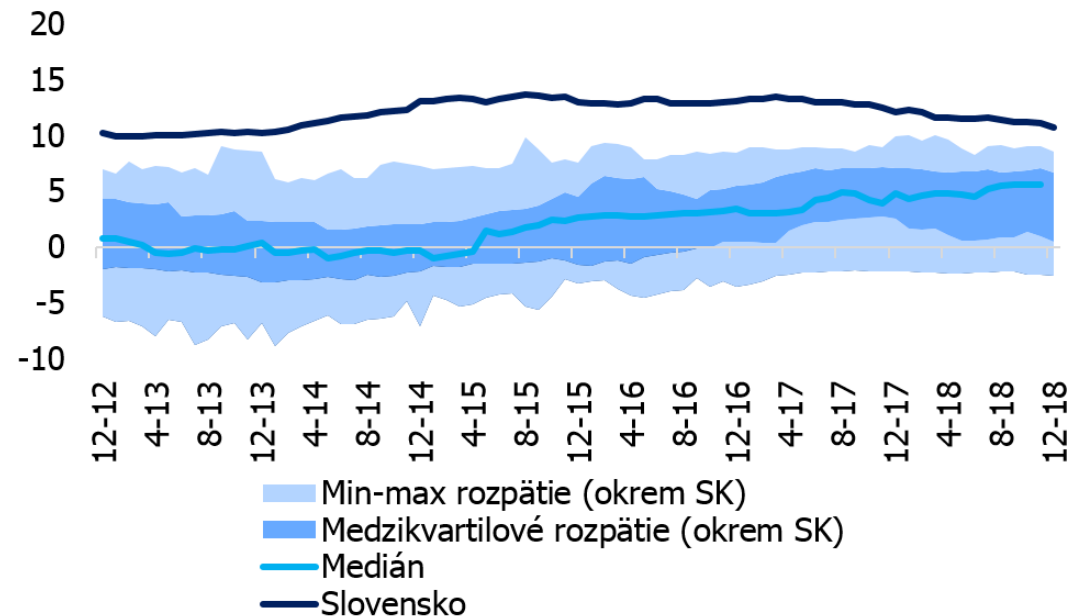
TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Úvery celkom

- Úvery domácnostiam postupne spomaľujú
 - Tempo rastu medziročne pokleslo z 11,7 % (december 2017) na 9,7 % k februáru 2019
 - Prírastok objemu naďalej blízky historickému maximu
 - Naďalej najrýchlejšie tempo rastu v EÚ

Relatívny rast úverov domácnostiam v EÚ (%)

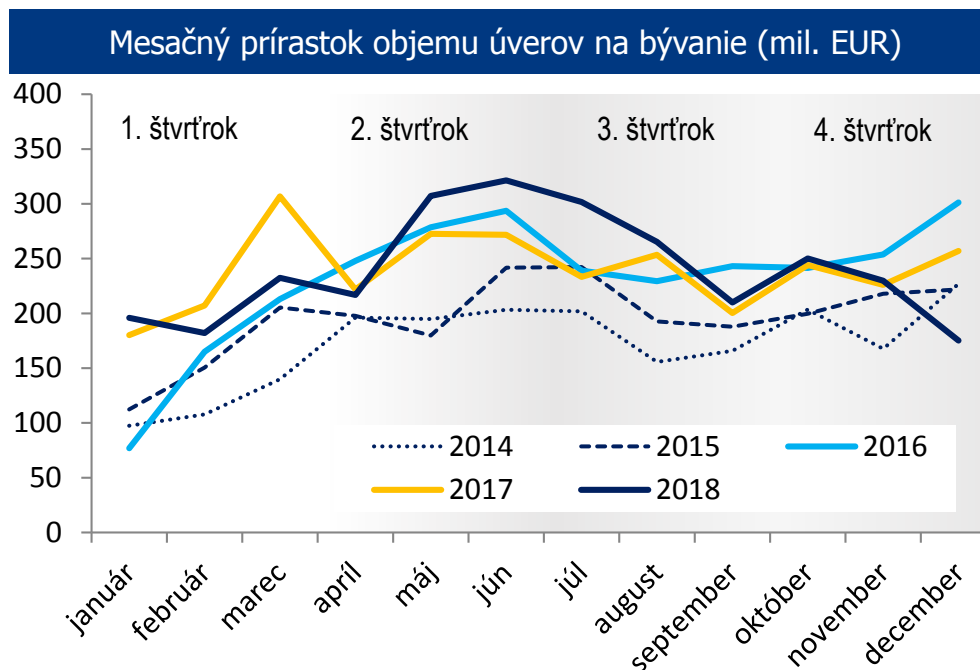

Zdroj: ECB SDW.

Úvery na bývanie

- Úvery na bývanie boli ovplyvnené novelami opatrení NBS
 - Úvery na bývanie na konci prvého polroka 2018 zaznamenali prechodné zvýšenie prírastkov - predzásobenie
 - Zrejмый súvis s očakávaniami noviel opatrení NBS
 - Letné mesiace boli ešte ovplyvnené čerpaním starších úverov, spomaľovanie tempa bolo tak zrejmé od jesene 2018
 - Prírastok na konci roka bol najnižší od roku 2016
 - Úrokové sadzby naďalej postupne klesali (1,5 % v decembri 2018)

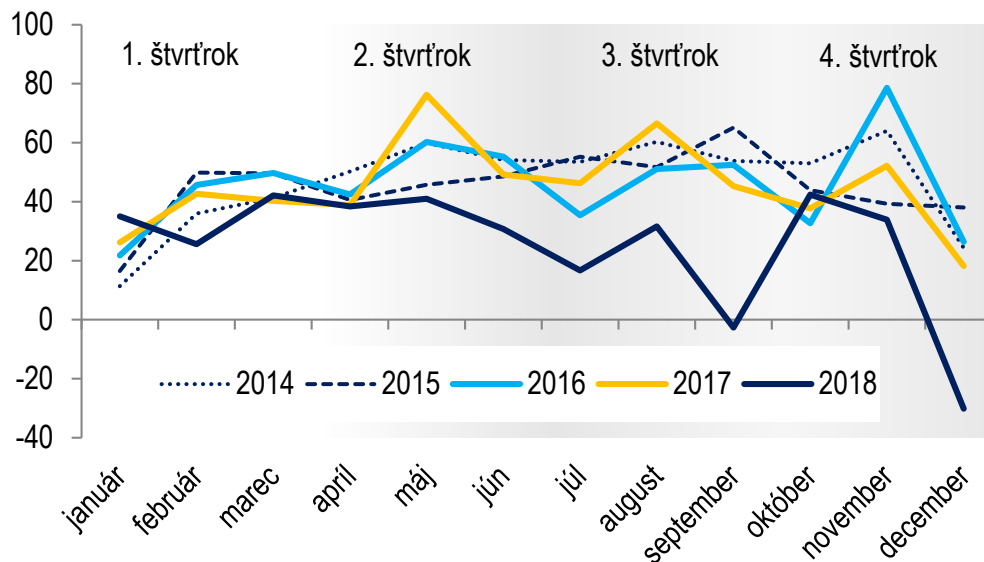
Zdroj: NBS.

Bankové spotrebiteľské úvery

- Rast bankových spotrebiteľských úverov výrazne zaostal za predchádzajúcimi rokmi
 - Prírastok bankových spotrebiteľských úverov bol do konca roka 2017 stabilný, v roku 2018 výrazne spomalil (z 11,8 % na 6 %)
 - V septembri a decembri bol zaznamenaný medzimesačný pokles objemu spotrebiteľských úverov v sektore
 - Spomalenie bolo prítomné naprieč všetkými bankami
 - Úrokové sadzby poklesli na nové minimum 8,2 % k decembru 2018

Mesačný prírastok objemu spotrebiteľských úverov (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

Nebankové spotrebiteľské úvery

- Portfólio nebankových spotrebiteľských úverov pod vplyvom štrukturálnej zmeny
 - Najväčší vplyv na vývoj v roku 2018 malo začlenenie časti jednej nebankovej spoločnosti do bankového sektora
 - Za prvé tri štvrtroky poskytli nebankovní veritelia 252 mil. € spotrebiteľských úverov
 - Dominovali splatnosti od 1 do 5 rokov (58 %) a nad 5 rokov (33 %)
 - Približne dve tretiny úverov boli poskytnuté v spolupráci s finančnými agentmi
 - Na konci roka 2018 tvorili nebankové úvery 0,98 mld. €, čo predstavovalo 15 % všetkých spotrebiteľských úverov vo finančnom sektore, prevažná väčšina slúžila na lízing automobilov

Úvery na bývanie

- Objem zlyhaných úverov na bývanie sa prakticky nemenil
 - Podiel zlyhaných úverov ku koncu roka 2018 poklesol na 1,6 %
 - Pretrvával záporný prítok zlyhaných úverov – bolo viac zlyhaných úverov, ktoré sa začali znova splácať, než štandardných úverov, ktoré zlyhali

Spotrebiteľské úvery

- Zlyhania spotrebiteľských úverov sa zlepšili
 - Miery zlyhania spotrebiteľských úverov sa v prvom polroku zlepšovali, no mierne zhoršenie v druhom polroku vrátilo hodnotu ukazovateľa na úroveň z konca roka 2017
 - Podiel zlyhaných úverov sa počas roka 2018 zlepšoval (s výnimkou štrukturálnej zmeny) a klesol na 8,6 % k decembru 2018

2.

Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov

- 1. Oblasť ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaní terorizmu**
- 2. Platobné služby (PSD2)**
- 3. FinTech**

Príprava návrhov zákonov:

- **Zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu** - transpozícia 5. AMLD (centrálny register účtov, register bezpečnostných schránok...).
- **Z článku 32 5. AMLD vyplýva povinnosť pre členské štáty** zaviesť centralizované mechanizmy, ako sú napríklad **centrálne registre** alebo **centrálne elektronické systémy vyhľadávania údajov**. Uchovávané údaje majú byť dostupné pre žiadateľa okamžite. Žiadať údaje z centralizovaných mechanizmov by mala predovšetkým finančná spravodajská jednotka

- **Implementácia 5. AMLD si vyžiada úpravu aj ďalších zákonov:**
 - a) Zákon o bankách
 - b) Zákon o platobných službách
 - c) Ďalšie súvisiace zákony
- **Zástupcovia SBA predstavili zástupcom MV SR (FSJ), MS SR, MF SR, NBS svoj zámer, ktorým je elektronický systém údajov.** Tento systém údajov by mohol zabezpečiť vyplývajúcu povinnosť podľa vyššie uvedeného článku 32 5. AMLD

- **Hodnotenie SR v rámci 5. kola hodnotenia v oblasti AML** (technická a organizačná príprava, príprava hodnotiacich podkladov)
 - a) **Dotazník technický** - bude poslaný Výboru Moneyval do 22.4.2019
 - b) **Dotazník efektivity** - bude poslaný Výboru Moneyval do 20.5.2019
- **Návšteva členov Výboru Moneyval v SR - október 2019**
 1. Rokovania sa uskutočnia v priestoroch NBS
 2. Rokovania sa uskutočnia u vybraných subjektov finančného trhu
(na základe zostaveného zoznamu podľa výberu členov Výboru Moneyval)

- **Návrh metodického usmernenia NBS** k ochrane banky a pobočky zahraničnej banky pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu
- **Návrh metodického usmernenia NBS** k ochrane platobnej inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí, agenta platobných služieb, pobočky zahraničnej platobnej inštitúcie a pobočky zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu
- **Návrh metodického usmernenia NBS** k ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu v rámci činnosti obchodníka s cennými papiermi, pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, správcovskej spoločnosti, dôchodkovej správcovskej spoločnosti a doplnkovej dôchodkovej spoločnosti
- **Návrh metodického usmernenia NBS** k ochrane poisťovne, pobočky poisťovne z iného členského štátu EÚ a pobočky poisťovne z iného ako členského štátu EÚ pri vykonávaní poisťovacej činnosti v životnom poistení pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu
- **Návrhy metodických usmernení** boli prerokované interne a boli predložené na vyjadrenie Finančnej spravodajskej jednotke, SBA a príslušným asociáciám

- **Udeľovanie výnimiek podľa vykonávacieho nariadenia a usmernenia EBA/GL/2018/07**

- **Vykonávacie nariadenie** ustanovuje požiadavky pre poskytovateľov platobných služieb (poskytovatelia platobných iniciačných služieb, poskytovatelia služieb informovania o platobnom účte a poskytovatelia služieb vydávajúci platobné nástroje viazané na kartu tzv. tretie strany) pri:
 - a) uplatňovaní postupu silnej autentifikácie
 - b) poskytnutí výnimky z uplatňovania bezpečnostných požiadaviek zo silnej autentifikácie
 - c) zavedení spoločných a bezpečne otvorených komunikačných noriem (medzi poskytovateľmi platobných služieb spravujúcimi účty, tretími stranami a poskytovateľmi kartových služieb)

Vyhradené rozhranie musí okrem splnenia požiadaviek na jeho zavedenie zaviesť aj mechanizmus pre prípad nepredvídaných udalostí (tzv. „záložné riešenie“ alebo „fallback solution“).

- **Metodické usmernenie** č. 2/2019, ktorým sa preberajú Usmernenia EBA/GL/2018/07 k podmienkam využívania výnimky z uplatňovania mechanizmu pre prípad nepredvídaných udalostí podľa článku 33 ods. 6 vykonávacieho nariadenia

- **Novela (nové opatrenie) č. 14/2011**, ktorým sa ustanovujú niektoré podrobnosti povoľovania na výkon činnosti a podnikania platobných inštitúcií a inštitúcií elektronických peňazí – z dôvodu usmernení EBA k povoľovaciemu procesu
- **Novela opatrenia č. 18/2015** o predkladaní výkazov platobnými inštitúciami a inštitúciami elektronických peňazí – z dôvodu usmernení EBA k PSD2 (štatistické vykazovanie podvodov)

Východiskový stav - FinTech

- Transformuje podnikanie tradičných subjektov finančného trhu – príležitosť na zvyšovanie efektivity, znižovanie nákladov
- Uľahčuje prístup spotrebiteľov k finančným službám - rozširovanie ponuky a možností prístupu k finančným službám cez alternatívnych poskytovateľov

Postoj NBS

- Uľahčiť implementáciu FinTech pri zachovaní stability finančného systému ako celku, bezpečného a zdravého fungovania finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany finančných spotrebiteľov
- Udržiavať kontakt s vývojom na trhu s cieľom prispieť k prispôsobovaniu regulácie aktuálnym trendom

Prístup NBS

- FinTech sekcia na webovom sídle NBS s opisom FinTech obchodných modelov a potenciálne aplikovateľnou reguláciou <https://www.nbs.sk/fintech>
- Kontaktný formulár – ponuka na dialóg s pripravenými záujemcami o FinTech (tradičné subjekty finančného trhu aj alternatívni poskytovatelia)
- Interná sieť expertov NBS na reguláciu, dohľad a licencovanie

Výzva: väčšina regulácie finančného trhu nie je aktualizovaná na FinTech

Priestor pre regulátora/dohľad:

- Ako interpretovať existujúcu reguláciu finančného trhu, ktorá sa potenciálne vzťahuje na FinTech?
- Aké sú očakávania dohľadu ohľadom implementácie FinTech?

Obchodné modely s využitím FinTech	Typické FinTech používané vo finančných službách
Alternatívne spôsoby platieb	„Smart contracts“
Crowdfunding	Biometrická autentifikácia
Automatizované poradenstvo (robo-advice)	„Big data“ a umelá inteligencia
Kryptoaktíva a Initial Coin Offerings (ICOs)	Blockchain
InsurTech poistenie	Mobilná peňaženka
Algoritmické obchodovanie	„Cloud computing“

Ďakujeme za pozornost'